

Asia: VN/32538/2024

Lausuntopyyntö Itäisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

1. Toimet, joilla lisätään kestävä kasvua, investointeja ja alueiden elinvoimaa

Voitte kirjoittaa kommenttine alla olevaan tekstikenttään:

Luvussa kuvataan hyvin energiakriisistä, nopeasta inflaatiosta ja kohonneesta korkotasosta johtuvia itäisen Suomen haasteita. Suomen uusiutuvat kiittää erityisesti sen huomioimista, että puhtaan siirtymän teollisten investointien toteutuminen edellyttää, että käytettävissä on puhtaasti tuotettua energiaa. Tässä yhteydessä olisi hyvä mainita myös tarpeesta tuottaa kotimainen puhdas energia mahdollisimman lähellä sen käyttöpaikkaa. Tämä on tarpeen energian siirtämisestä johtuvien pullonkaulojen minimoimiseksi, siirtoyhteyksien kehittämisen varmistamiseksi ja energiantuotannon alueellisen tasapainon lisäämiseksi.

Uusiutuvan energian investoinneille itäinen Suomi on erittäin houkutteleva kohde, kunhan puolustusvoimien aluevalvonnan ja tuulivoiman yhteensovittamisen haasteet onnistutaan ratkaisemaan. Itäisen Suomen suuret biogeenisen hiilidioksidin varat mahdollistavat tässä tapauksessa esimerkiksi sähköpolttoaineiden tuotannon suuressa mittakaavassa. Myös toimenpiteissä mainittujen nettonollakeskittymien perustaminen edellyttää alueella tuotettua uusiutuvaa energiaa.

Erytistalousalueen perustamista selvitettäessä kannattaa ottaa huomioon mahdollisuus sisällyttää uusiutuva tuuli- ja aurinkovoima suunniteltavien tukitoimien piiriin.

2. Toimet, joilla lisätään puhtaan energian mahdollisuuksia ja digitaalista puhdasta kasvua

Voitte kirjoittaa kommenttine alla olevaan tekstikenttään:

Suomen uusiutuvat kiittää tuulivoiman nostamisesta koko luvun alkuun. Olemme samaa mieltä siitä, että tuulivoimaa ja muitakin uusiutuvan energian tuotanto ja kulutushankkeita on syytä edistää myös itäisessä Suomessa. Samalla on syytä muistaa, että kulutushankkeiden edistäminen ilman tuotantohankkeiden edistämistä on erittäin vaikeaa. Kiitämme huomiosta, että itäiseen Suomeen on

maantieteellisesti mahdollista rakentaa merkittävä määrä tuulivoimaa. Määrä on mielestämme jopa erittäin merkittävä, tuhansia voimaloita, kuten sen tuleekin olla, mikäli Suomi aikoo pitää kiinni ilmasto- ja vetytavoitteistaan.

Kuten ohjelman luonnoksessa kerrotaan, on itäisen Suomen sähköverkossa tällä hetkellä tilaa uusille tuotanto- ja kulutushankkeille. Fingridin ilmoituksen mukaan tätä kapasiteettia on jopa 1000-2000 megawattia. Tulevaisuutta varten kantaverkon kehittäminen on kuitenkin tarpeen ja tähän hallitus on sitoutunut.

Suomen uusiutuvat korostaa, että puolustusvoimien lakisääteinen ja erittäin tärkeä aluevalvonta ei ole vain yksi merkittävistä vaan selkeästi merkittävin tuulivoiman rakentamista estävistä syistä itäisessä Suomessa. Tuulivoiman tuottajien näkökulmasta itäinen Suomi on erittäin hyvää aluetta, sillä tuuliolot ovat erilaiset kuin läntisessä Suomessa, mikä mahdollistaa sähköntuotannon eri aikaan ja tarjoaa tuotetulle sähkölle paremman hinnan. Samalla tuotannon maantieteellinen hajauttaminen parantaa sähköverkon vakautta ja suomen huoltovarmuutta.

Suomen uusiutuvat kiittää hallitusohjelman mukaisesta maininnasta perustaa itäiseen Suomeen kompensatioalueita. Ohjelmassa olisi hyvä mainita myös se, että perustettavien kompensatioalueiden tulee olla sellaisia, että niille on taloudellisesti kannattavaa investoida. Muuten uusiutuvan energian investoinnit itäiseen Suomeen jäävät toteutumatta. Koko itäisen Suomen ja alueen kuntien kannalta olisi olennaista, että koko Itä-Suomessa olisi paremmat mahdollisuudet tuulivoiman rakentamiseen.

Tuulivoiman edistämistä koskevassa toimenpiteeseen on valitettavasti päässyt mukaan vakava virhe. Luonnoksessa sanotaan ”Kompensatioalue edellyttäisi valtion siltarahoitusta sekä riittävän varmuuden siitä, että kerättävät kompensatiomaksut kattaisivat Puolustusvoimille syntyvät kustannukset.”, mutta Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen työryhmän loppuraportissa sama virke päättyy sanoihin ”halutussa määrin”. Luonnokseen päätyneet virheellinen muotoilu antaa kuvan, että raportin mukaan kompensatiomaksuja tulisi kerätä niin paljon, että ne kattaisivat kaikki puolustusvoimien kustannukset vaikka raportissa tämä asia jätetään poliittiseen päätöksentekoon. Kompensatioalueista päätettäessä on ensiarvoisen tärkeää huolehtia siitä, että niille on taloudellisesti kannattavaa investoida, sillä muuten ne eivät auta itäisen Suomen elinvoiman lisäämisessä.

Tuulivoiman edistämistä koskevassa toimenpiteessä mainitaan, että puolustusvoimien myönteisen lausunnon saaneet hankkeet tulisi kyetä hyödyntämään täysimääräisesti. Tämä on mahdotonta, sillä alkuvaiheen hankkeista toteutuu kaikkialla Suomessa alle puolet. Tämä johtuu muun muassa luontoselvityksissä ilmenevistä seikoista, kuntien päätöksistä ja investointilaskelman lopullisesta lopputuloksesta. Hankekehitys vie myös useita vuosia aikaa ja suuri osa kyseessä olevista hankkeista on vielä kesken. Näin ollen vielä ei ole mahdollista tietää kuinka suuri osuus niistä toteutuu.

Suomen uusiutuvat kiittää synteettisten polttoaineiden ja biogeenisen hiilidioksidin mainitsemisesta. Kohdassa on kuitenkin korjaamisen arvoinen virhe, sillä hiilidioksidista ei tuoteta vetyä. Vihreä vety tuotetaan sähkön avulla vedestä ja sitä käytetään yhdessä hiilidioksidin kanssa synteettisten polttoaineiden tuottamiseen. Tämä prosessi vaatii paljon sähköenergiaa, jonka tuottamisessa tuuli- ja aurinkovoima ovat parhaat ja halvimmat vaihtoehdot.

3. Toimet, joilla lisätään kestävän matkailun vetovoimaa

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään:

-

4. Toimet, joilla lisätään osaamista ja osaavan työvoiman saatavuutta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään:

-

5. Toimet, joilla lisätään koko Suomen turvallisuutta, huoltovarmuutta ja omavaraisuutta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään:

Suomen uusiutuvat kiittää itäisen Suomen elinvoimaisuuden esiin nostamisesta myös turvallisuuskysymyksenä. Aiheella on kytty aikaisemmin luonnoksessa mainittuun tuulivoiman ja puolustusvoimien aluevalvonnan yhdistämiseen ja tämä olisi hyvä tuoda ohjelmassa esiin. Aiheesta on kirjoittanut muun muassa selvitysmies Rätty raportissaan.

6. Toimet, joilla lisätään alueiden (fyysistä ja digitaalista) saavutettavuutta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään:

-

7. Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta/uudet konkreettiset ehdotukset

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään:

Suomen uusiutuvat kiittää mahdollisuudesta lausua Itäisen Suomen ohjelman luonnoksesta. Mielestämme ohjelma on tasapainoinen kokonaisuus ja siinä on nostettu uusiutuvan energian kysymykset esiin niiden ansaitsemalla painoarvolla.

Kyrölä Kimmo
Suomen uusiutuvat ry

